

PĂGINI DE ISTORIE NAȚIONALĂ
24ianuarie 1859

1859 – 2022

*163 de ani de la Unirea Principatelor Române –
Moldova și Țara Românească*

Harta Principatelor

CONTEXT ISTORIC

- Înfrângerea revoluției române de la 1848

Obiectivul unității naționale apare în programele revoluției de la 1848-1849

Revoluționarii români plecați în exil militează pentru unire, făcând cunoscută problema românească politicienilor din vestul Europei

Context istoric

- **Convenția de la Balta Liman (1849)** – Imperiul otoman (puterea suzerană) și Rusia (protectoare), introduc un control strict al Principatelor Române.
- Au reintrodus Regulamentele Organice
- Aunările Obștești dizolvate, înlocuite cu Divanuri, formate din mari boieri numiți de domn
- Domnitorii celor două țări, înalți functionari ai Imperiului Otoman, erau numiți direct de sultan, cu acordul puterii "protectoare" (Rusia) pe timp de șapte ani;
- Din punct de vedere juridic cele două provincii se aflau sub suzeranitate otomană și sub protectoratul Imperiului țarist

Noii domni numiți au fost:

a) *Barbu Știrbei în
Țara Românească;*

b) *Grigore Al. Ghica
în Moldova;*

Știrbei a acordat mai multă atenție problemelor economice în timp ce Ghica a manifestat mai multă simpatie față de programul liberal și a permis unui număr de pașoptiști să se reîntoarcă în țară, printre care Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Ion Ionescu de la Brad.

Barbu Știrbei

Grigore Al. Ghica

Context-Razboiul Crimeii

- ***I. Războiul Crimeii (1853-1856) – o nouă fază a "problemei orientale" (problema românească devine problemă europeană)***
- ***Conflictul dintre Imperiul Țarist și o coaliție a Imperiului Otoman (Franța, Marea Britanie, Austria și Sardinia)***

Pe parcursul acestui conflict, teritoriul românesc a fost ocupat de imperiile vecine. Trupele ruse, sosite în 1853 erau obligate să părăsească Principatele, în 1854, pentru a fi înlocuite cu trupe otomane și austriece, acestea din urmă prelungindu-și șederea până în 1857.

CONGRESUL DE PACE PARIS 1856

FRANȚA

ANGLIA

PRUSIA

RUSIA

IMPERIUL
OTOMAN

AUSTRIA

SARDINIA

CONTEXT EXTERN

NAPOLEON al III-lea

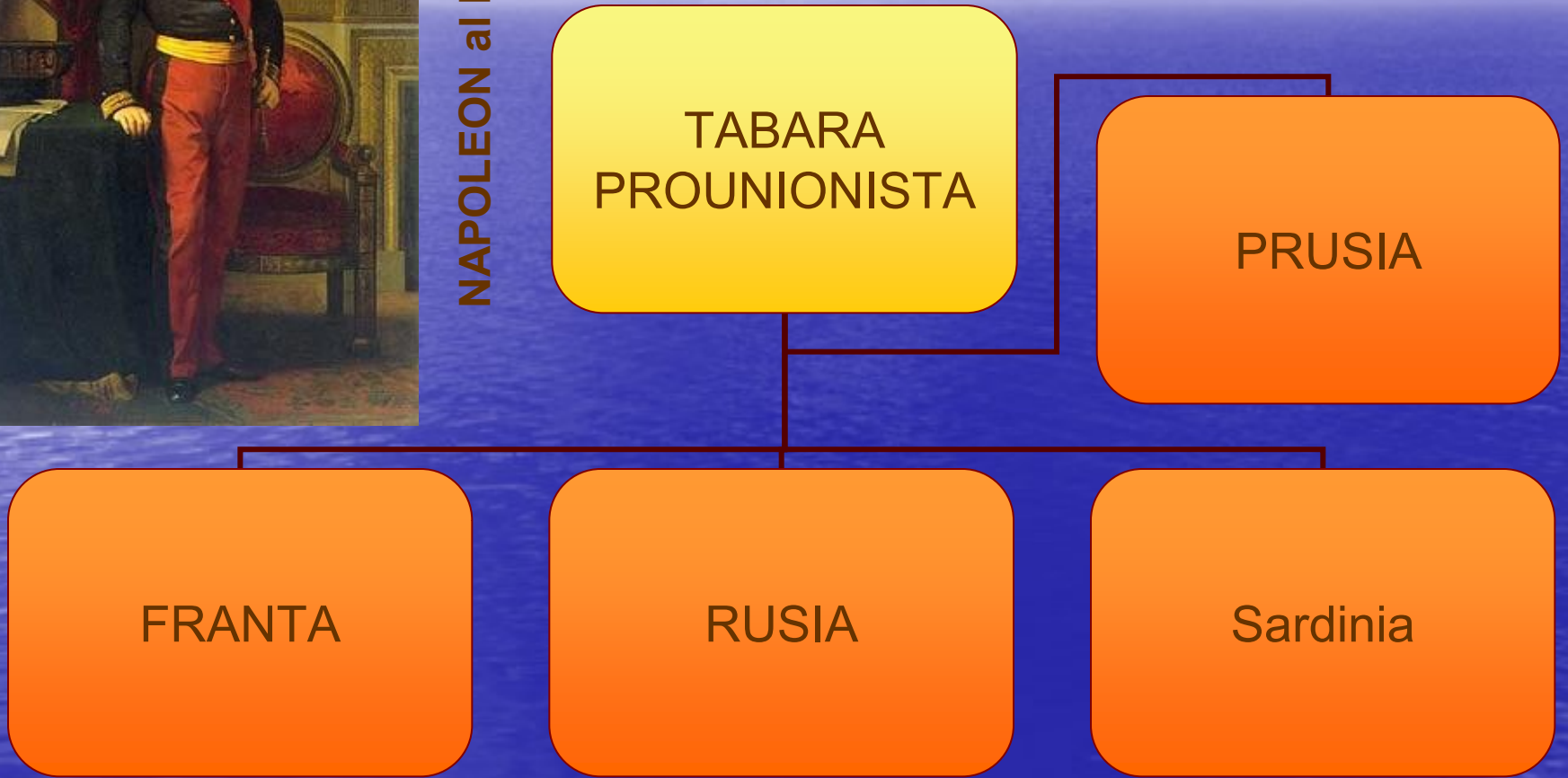
TABARA
PROUNIONISTA

PRUSIA

FRANTA

RUSIA

Sardinia

CONTEXT EXTERN

*Osman Pasa-reprezentantul
I. Otoman*

TABARA
ANTIUNIONISTA

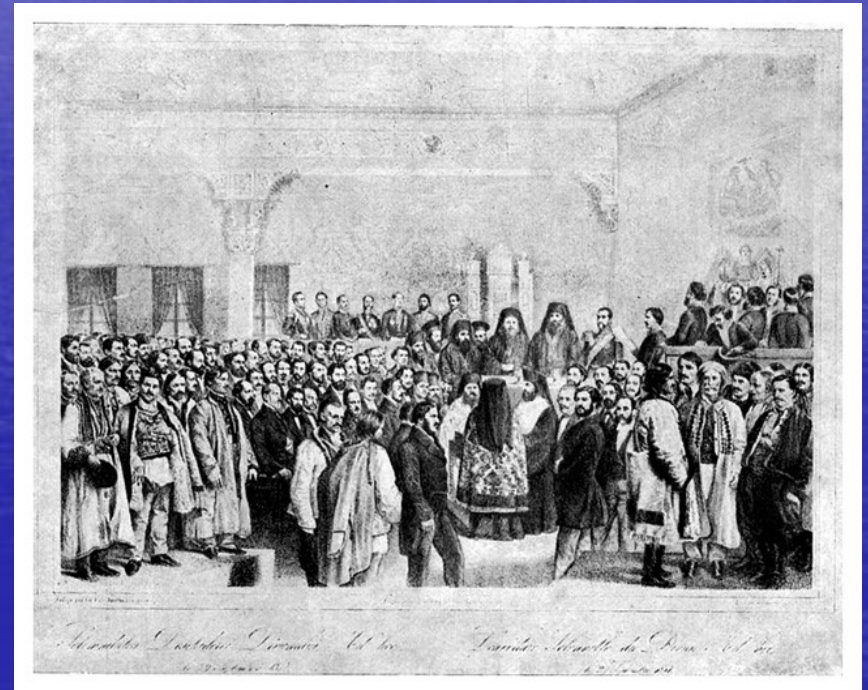
TURCIA

AUSTRIA

ANGLIA

Congresul de pace de la Paris (1856) – hotărâște următoarele în problema Principatelor Române:

- menținerea suzeranității otomane;
- ❖ înlăturarea protectoratului rusesc;
- ❖ instaurarea garanției colective a șapte mari puteri europene;
- ❖ Revenirea la Moldova a sudului Basarabiei;
- ❖ s-a decis ca românii să fie consultați în problema unirii prin convocarea în cele două Principate a unor Adunări ad-hoc.

Congresul de pace de la Paris (1856) – hotărâște următoarele în problema Principatelor Române:

reînființarea armatei naționale

libertatea navigației, a comerțului și a cultelor

Reprezentantul Franței contele Walewski a propus unirea celor două provincii românești. Propunerea a condus la împărțirea marilor puteri în două tabere.

Adunările ad-hoc - 1857

- Adunările ad-hoc aveau caracter consultativ, și erau alcătuite din reprezentanți ai bisericii, marii boierimi, burgheziei, țărănimii clăcașe. Hotărârile trebuiau comunicate unei comisii și apoi unei conferințe internaționale.
- Alegerile pentru Adunările Ad-Hoc au fost falsificate în Moldova de către caimacamul N. Vogoride.

- Criza diplomatică

- La Osborne (9 august 1857) Napoleon al III-lea și regina Victoria a Angliei au ajuns la un compromis:
- Franța se mulțumea cu o unire administrativă formală, în timp ce Turcia accepta alegeri corecte în Moldova.

Divanul Ad-hoc al Moldovei

Divanul Ad-hoc al Țării Românești (litografie de Carol Popp de Sathmáry)

Rezoluțiile adunărilor ad-hoc

- **unirea Principatelor într-un singur stat cu numele de România ;**
- **autonomia și neutralitatea noului stat astfel format;**
- **prinț străin dintr-o familie domnitoare europeană,**
- **Adunare legislativă și guvern constituit sub garanția colectivă a celor 7 puteri.**
- **Cererile Adunărilor Ad-Hoc, cuprinse într-un raport, au fost înaintate reprezentanților puterilor garante la Conferința de la Paris din 7/19 august 1858. A fost adoptată o Convenție care cuprindea statutul internațional și principiile de organizare ale Principatelor;**

Convenția de la Paris 1858

- Menținerea suzeranității otomane ;
- Garanția colectivă a celor șapte mari puteri;
- Unirea sub numele de Principatele Unite ale Moldovei și Țării Românești(guverne diferite, adunări legislative diferite, domnii diferite;
- Instituții comune: Înalta Curte de Justiție și Casație și Comisia Centrală cu sediul la Focșani;

Convenția de la Paris 1858

- Principiul separării puterilor în stat(legislativă: domnitor, adunare legislativă, executivă: domn și guvern, judecătorească: Înalta Curte de Justiție și Casație)
- vot censitar
- Drepturi și libertăți cetățenești: desființarea rangurilor și privilegiilor boierești, garantarea proprietății, egalitatea în fața legilor, libertatea individuală
- Convenția a jucat rol de Constituție până în 1864, și a stabilit un nou statut politico- juridic al Principatelor(suzeranitatea otomană și garanția colectivă a marilor puteri)

Convenția de la Paris din 7/19 august 1858

În textul Convenției nu se menționa că persoana care candida la funcția de domn în ambele Principate trebuia să fie diferită.

Până la alegerea domnului, s-a hotărât o conducere provizorie formată din 3 caimacami

Era nevoie ca unirea să fie înlăptuită printr-un energetic act national, care să pună diplomația europeană în fața unui fapt împlinit. De aceea, pe bună dreptate V. Boerescu, în "Naționalul" din 14/26 august 1858 arăta: *"Europa ne-a ajutat ... rămâne a ne ajuta noi însine. Noi mulțumim Europei că ne-a arătat că Unirea poate fi posibilă... depinde de noi dacă vom ști să înlăptuim unirea!"*

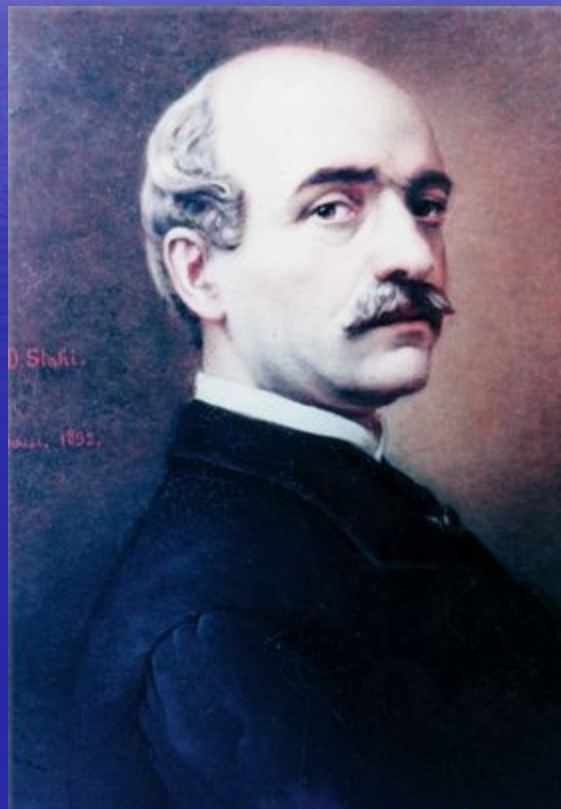
Generația care a înfăptuit marele ideal al Unirii din 1859 avea în frunte înflăcărați patrioți, precum:

A fost poet, dramaturg, folclorist, om politic, ministru, diplomat, academician român.

S-a implicat din plin în mișcarea unionistă, în dezbaterile Divanului ad-hoc de la 1857, pentru ca în cele din urmă să facă gestul renunțării la oferta ocupării Tronului Moldovei, înlesnind astfel calea spre Unirea celor două Principate Române sub sceptrul unui Domnitor care ar răni mai puțin orgoliul celorlalți candidați la tronurile reunite.

În primii doi ani ai Domniei lui Cuza Vodă, Alecsandri a fost mesagerul ideal pentru a face cunoscută și a impune Cancelariilor din Occident acțiunea unionistă a românilor.

1. Vasile Alecsandri
(1821 – 1890)

A fost un ziarist, jurist și un om politic român, susținător al ideilor liberale moderate.

În octombrie 1857, Vasile Boerescu a fondat ziarul *Naționalul*, în ale cărui pagini sunt promovate ideile unioniste ale vremii. În ianuarie 1859 Boerescu a fost ales deputat în Adunarea Electivă din Muntenia. A îndeplinit numeroase funcții în guvernele post-unioniste.

Chiar dacă n-a făcut efectiv parte din "monstruoasa coaliție", după detronarea lui Alexandru I. Cuza, Boerescu a fost prezent în delegațiile care au făcut diligențele necesare pe lângă Contele de Flandra și apoi pe lângă principele german Carol.

2. Vasile
Boerescu
(1830 - 1883)

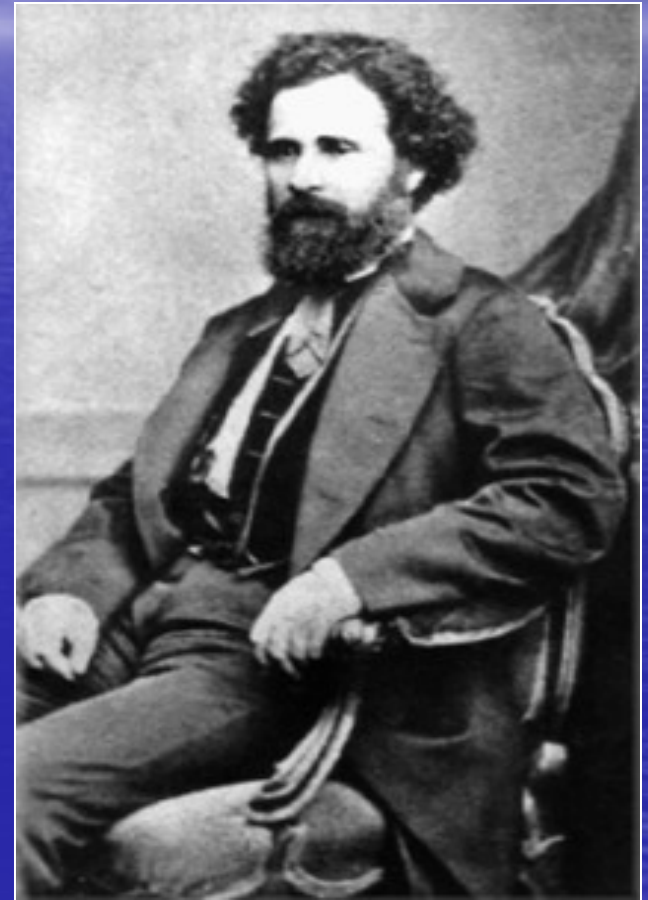

A fost un om politic român.

A participat la revoluția pașoptistă, apoi a plecat în exil. Aflat la Paris, el a acționat pentru influențarea opiniei publice în favoarea uniunii propuse și autonomia principatelor dunărene.

În timpul domniei lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866), Brătianu a fost un lider liberal proeminent. A asistat în 1866 la demiterea lui Cuza și la alegerea Prințului Carol I al României, sub domnia căruia a avut mai multe mandate ministeriale în următorii patru ani.

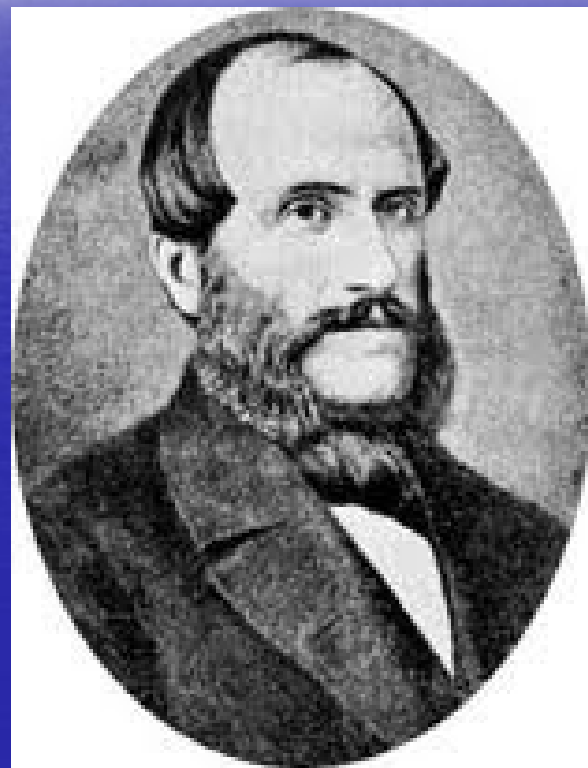
3. Ion C. Brătianu (1821 – 1891)

A fost un politician și jurnalist român.
A fost ales deputat în Adunarea Electivă a Munteniei. Pe când se treceau în revistă numele candidaților la domnie, Barbu Catargiu a înclinat inițial pentru fostul domnitor Gheorghe Bibescu. Îndată ce s-a ivit soluția alegerii colonelului Alexandru Cuza pe tronurile reunite, el a îmbrățișat cu entuziasm ideea.

Se poate spune că Domnitorul Alexandru Ioan I nu l-a iubit pe invulnerabilul Barbu Catargiu, dar cu siguranță că l-a respectat și l-a prețuit. Dovadă fiind desemnarea sa în funcția de președinte al primului Consiliu de Miniștri al României (22 ianuarie 1862).

4. Barbu Catargiu (1807 - 1862)

În istorica zi de 24 Ianuarie 1859 - ca deputat în Adunarea Electivă -, deși fuse inițial partizanul alegerii pe tronul Munteniei a socrului său, fostul domnitor Gh. Bibescu, când a întrevăzut posibilitatea Unirii celor două Principate a stăruit printre deputații conservatori să fie ales și la București tot Domnitorul Moldovei, Alexandru Ioan Cuza.

Pentru moderația ce afișa în fața opiniei publice, a fost ales deputat în Comisia Centrală de la Focșani - miniparlamentul menit să elaboreze și să adopte legile organice comune ambelor Principate Române.

Deși în primii ani ai Domniei sale, Cuza Vodă a fost nevoit să mențină două Guvane - la București și la Iași -, se poate spune că unirea armatelor a precedat unirea administrativă, întâmplată la 11 decembrie 1861. Generalul Ioan Em. Florescu a fost ministru al războiului în guvernele de la București, cât și cele de la Iași, uneori chiar concomitent.

5. Ioan Em. Florescu (1819 - 1893)

A fost o personalitate marcantă a celei de-a doua jumătăți a secolului al XIX-lea, academician, diplomat, matematician, om politic și pedagog român, prim-ministru al României de două ori.

Principe, fiu al ultimului domnitor al Moldovei, Grigore Alexandru Ghica, și al Elenei, fiica fostului domnitor Ioniță Sandu Sturdza.

A participat la revoluția pașoptistă. În 1859 după unirea Moldovei și Țării Românești a fost chemat de Alexandru Ioan Cuza să se întoarcă și devine prim-ministru în timpul lui Cuza și apoi în timpul lui Carol I al României.

6. Ion Ghica
(1816 - 1897)

A participat la revoluția pașoptistă apoi a fost nevoit să ia calea exilului. S-a întors în 1857 și s-a implicat în mișcarea unionistă: deputat și vicepreședinte al Divanului ad-hoc (1857), membru al Adunării Elective a Munteniei.

Nicolae Golescu s-a aflat pe lista candidaților la tronul Munteniei, alături de foștii domnitori Gh. Bibescu și Barbu Știrbei. Dar văzând cât de puternic era curentul unionist printre deputații Adunării Elective, a realizat că nu mai are nici o șansă și și-a declinat candidatura.

După Unire, Nicolae Golescu s-a bucurat de toată considerația din partea domnitorului Cuza Vodă. În cele din urmă a participat la "Monstruoasa Coaliție" care a dus la detronarea lui Cuza.

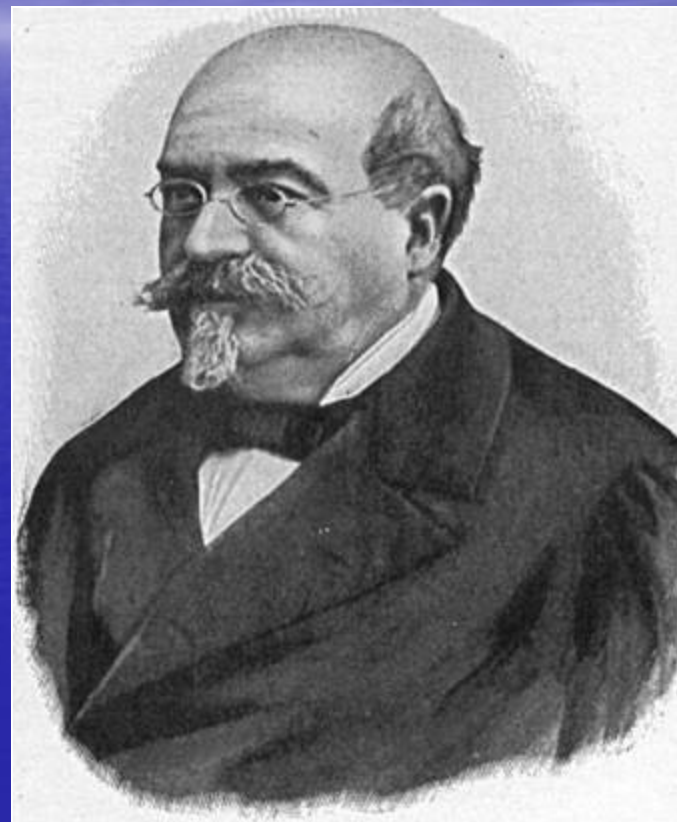
7. Nicolae Golescu (1810 - 1877)

Kogălniceanu s-a situat mereu între promotorii actelor cruciale dintr-o istorie națională de peste 50 de ani. La 1848 a dat cel mai consistent și echilibrat program revoluționar. În Divanul ad-hoc al Moldovei din anul 1857 a fixat ca nimeni altul doleanțele românilor într-o unire și neatârănare. În anul 1859, Kogălniceanu a avut onoarea "să-l ungă" pe colonelul Al. I. Cuza - Domnitor.

Șase ani din șapte l-a slujit cu credință și cu eficiență maximă pe Al. I. Cuza. Nici unul, nici altul n-au mai avut forța să treacă peste orgolii fals întreținute de clevetitorii și intriganții care-i voiau despărțiți. Ambii au plătit pentru marile înfăptuiri social-politice, și tot lui Kogălniceanu i-a fost dat să adreseze cuvântul de rămas-bun în fața sicriului deschis al lui Cuza Vodă la Ruginoasa: "Nu greșelile, ci faptele mari ale lui Cuza Vodă aduseră a lui detronare".

8. Mihail Kogălniceanu (1817 - 1891)

A participat la revoluția pașoptistă, fiind nevoit să ia calea exilului.

În 1855, a fost trimis ca delegat al domnitorului Gr. Al. Ghica la Constantinopol și la Viena pentru a susține Unirea Principatelor Române. În 1856 a făcut parte din Comitetul Unirii, la Iași, iar în 1857 a fost ales deputat și vicepreședinte al Adunării Ad-hoc

Însuși Negri a fost de mai multe ori îndemnat să candideze la tron, dar a refuzat de fiecare dată.

În 1859 a fost trimis la Constantinopol, ca reprezentant al țărilor unite pentru a obține recunoașterea dublei alegeri a lui Al. I. Cuza. Prieten bun cu Al. I. Cuza, a sprijinit toate acțiunile și reformele domnitorului Unirii.

Prin misiunile pe care le-a avut peste hotare, Costache Negri poate fi socotit primul diplomat al Principatelor Române. Complotul care a dus la detronarea lui Cuza l-a determinat, ca și pe Vasile Alecsandri, să renunțe la viața politică.

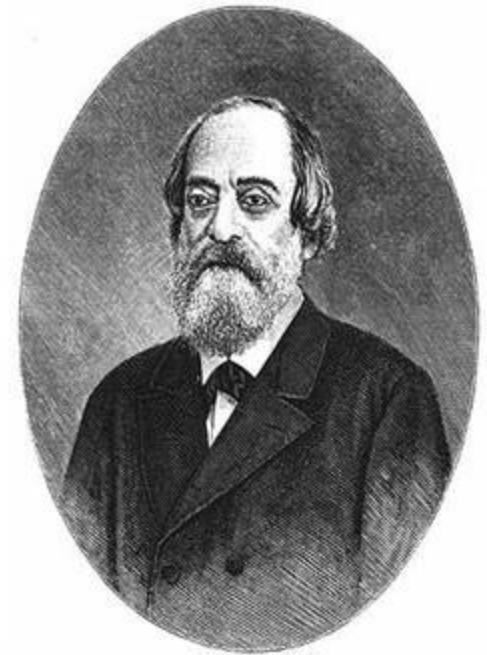
9. Costache Negri ((1812 - 1876))

A participat la revoluția pașoptistă din Țara Românească. În anii exilului (1848-1857) a contribuit la editarea revistei "România viitoare" și mai ales a revistei "Republica Română", în care a militat pentru unirea principatelor într-un stat democratic.

Revenit în țară, a editat ziarul liberal-radical "Românul" și a avut un rol de seamă în Adunarea ad-hoc și în alegerea lui Al. I. Cuza ca domnitor și în Țara Românească. În paginile ziarului "Românul", care a apărut timp de aproape o jumătate de secol, a militat pentru reforme democratice, pentru unitatea națională, pentru independența națională a țării.

10. C. A. Rosetti
(1816 - 1885)

17. Al. I. Cuza (1820 - 1873)

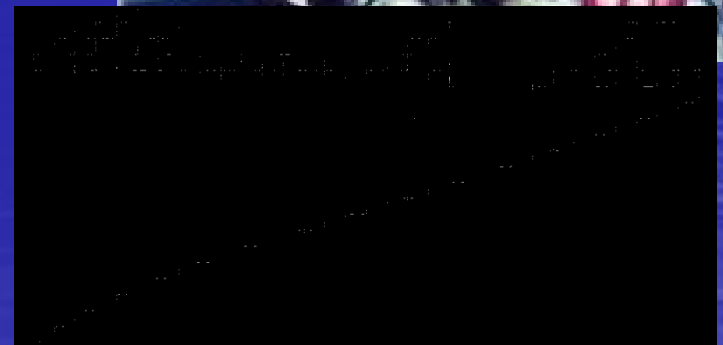

Alegerea lui Alexandru Ioan Cuza

- În Adunarea Electivă a Moldovei, după mai multe dispute, a fost propus și ales în unanimitate domn la 5/ 17 ianuarie 1859, **Alexandru Ioan Cuza**, "om nou la legi noi" - după cum aprecia Mihail Kogălniceanu.
- Adunarea Electivă a Țării Românești era însă dominată de conservatori, de aceea victoria cauzei naționale era posibilă numai prin intervenția hotărâtă a maselor.
- Peste 30.000 de oameni s-au aflat în preajma clădirii Adunării în acele zile istorice; într-o ședință secretă deputatul Vasile Boerescu a propus la 24 ianuarie 1859 alegerea tot a lui Alexandru Ioan Cuza.

- ***III. Înfrățirea unirii politice, dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza (1859):***

- ❖ 5 ianuarie 1859: Alexandru Ioan Cuza este ales domn al Moldovei;
- ❖ 24 ianuarie 1859: Alexandru Ioan Cuza este ales domn al Țării Românești;
- ❖ formarea statului național român;
- ❖ statul român s-a înființat prin îmbinarea plebiscitului cu diplomația

Theodor Aman, *Proclamarea Unirii*

INTRAREA DOMNITORULUI ÎN BUCUREȘTI

Drapelul Principatelor Române Unite

(galeria foto a Ministerului Apărării Naționale)

Drapelul de luptă (1863)

**AUSTRIAN
EMPIRE**

**RUSSIAN
EMPIRE**

MOLDAVIA

Transylvania

WALLACHIA

**UNIREA PRINCIPATELOR ROMANE ALE
MOLDOVEI ȘI VALAHIEI**

**BLACK
SEA**

**OTTOMAN
EMPIRE**

EMPIRE

Khotin

Suczawa

Jassy

Kishinev

Bender

Grosswardein

Klausenberg

Bacau

Karlsburg

Hermanstadt

Akerman

Temeschwar

Chilia

Belgrade

Braila

Targoviste

Serbia

Craiova

Bucharest

Kustendje

Vidin

Tumu

Giurgiu

Silistra

DOMNIA LUI ALEXANDRU IOAN CUZA (1859-1866)

1859-1862: recunoașterea dublei alegeri (toamna 1859, Conferința marilor puteri de la Paris) și a unirii depline de către puterile garante, doar pe durata domniei lui Cuza (decembrie 1861- Conferința de la Constantinopol), care face posibilă formarea primei adunări legislative (24 ianuarie 1862) și a primului guvern unic (22 ianuarie 1862) și este adoptat numele de România;

- ❖ Unificarea instituțională (serviciul vamal, poșta, armata, telegraful, agențiile diplomatice, ministerul de război, capitala la București)
- ❖ Înființate consulat în capitalele europene
- ❖ Comisia Centrală și Înalta Curte de Justiție de la Focșani își încetează activitatea

DOMNIA LUI ALEXANDRU IOAN CUZA (1859-1866)

- ❖ **1863-1865:** Marile reforme
- ❖ 1863 legea secularizării averilor mănăstirești (a transferat suprafețele agricole sub controlul statului-25%)
- ❖ Plan juridic :Codul penal și de procedură penală(1864) și Codul civil(1865), Legea pentru organizarea judecătorească, Legea pentru organizarea Curții de Casație
- ❖ Plan economic:înființarea C.E.C (1864), adoptarea sistemului de măsuri și greutate, legea contabilității, înființarea burselor de comerț
- ❖ Autocefalia Bisericii Ortodoxe Române față de Patriarhia de la Constantinopol

Domnia lui Alexandru Ioan Cuza 1859-1866

- Legea rurală-14 august 1864:
 1. Emanciparea clăcașilor prin despăgubire(15 ani)
 2. Împroprietărirea în funcție de forța de muncă-pălmași, fruntași și clăcași(aproximativ 4600.000de familii- 30% din suprafața agricolă a țării)
 3. Pământul nu putea fi înstrăinat 30 de ani
- Limite: suprafața prea mică de pământ, mulți țărani fără pământ

Reforma a fost adoptată după lovitura de stat din 2 mai 1864 când Cuza dizolvă Adunarea și adoptă Statutul dezvoltător al Convenției de la Paris prin plebiscit

Statutul Dezvoltător al Convenției de la Paris(1864)

- Instaura un regim autoritar –creșteau atribuțiile domnitorului față de legislativ
 - Domnul avea dreptul la inițiativă legislativă, dreptul la veto, numea președinții Camerei Deputaților și ai Senatului
 - Parlament bicameral(Corp ponderator-Senatul)
 - Înființat Consiliul de stat-elabora legile
 - A fost adoptată și o nouă lege electorală prin care a crescut numărul alegătorilor dar votul era censitar
- A avut rol de Constituție si a fost recunoscut de marile puteri

Domnia lui Cuza(1863-1866)

Plan educativ:1864, legea instrucțiunii publice(învățământul primar devine obligatoriu și gratuit),reglementa instruirea la toate nivelurile ,egalitatea sexelor la învățământ, laicizarea lui. A fost introdus învățământul tehnic prin școlile de agricultură, arte și meserii și comerț

- ❖ întemeierea universităților din Iași(1860) și București(1864)
- ❖ Plan extern: înființarea Ministerului de Externe, înființarea agențiilor diplomatice românești, limitarea jurisdicției consulare, încheierea unor convenții vamale, poștale, comerciale

Abdicarea lui Al. I. Cuza - 1866

Al. I. Cuza a fost silit să abdice la 11 februarie 1866, de „monstruoasa coaliție” formată din conservatori și liberali.

A murit în 1873 la Heidelberg (Germania), dar a fost adus în țară și înmormântat la castelul familiei sale de la Ruginoasa (județul Iași).

DOMNIA LUI ALEXANDRU IOAN CUZA (1859-1866)

- Importanța istorică a domniei
- realizarea și consolidarea unirii
- a realizat tranziția spre regimul politic modern, parlamentar și constituțional
- modernizarea instituțională a statului național român;
- deschide calea spre: cucerirea independenței de stat a României 1877-1878;
- crearea premiselor pentru formarea statului național unitar român în 1918.

*“Să dea Dumnezeu să-i meargă țării
mai bine fără mine decât cu mine.*

Să trăiască România!”

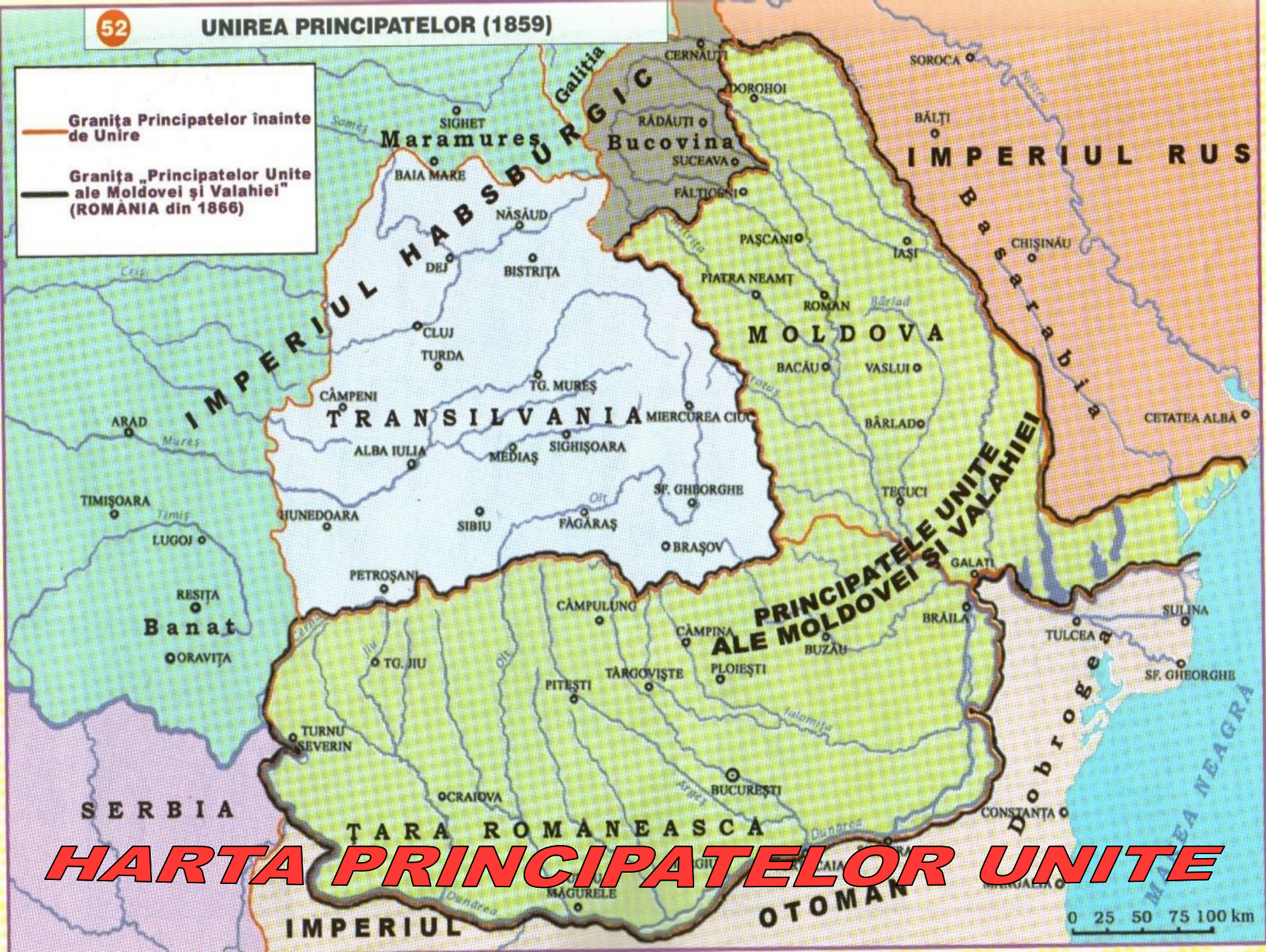
Al. I. Cuza

„Principele Cuza va avea întotdeauna o pagină strălucitoare în istoria țării sale. Căci dacă OMUL a avut slăbiciuni inerente sărmanei noastre naturi umane, SUVERANUL a fost întotdeauna integru și pătruns de cel mai mare patriotism”.

Zoe Sturdza, sora lui Costache Negri, într-o scrisoare trimisă la Paris, lui Baligot de Beyne

Granița Principatelor înainte de Unire

Granița „Principatelor Unite ale Moldovei și Valahiei” (ROMANIA din 1866)

HARTA PRINCIPATELOR UNITE

„Hora Unirii”-

cunoscutul cântec pe versurile poeziei cu același nume scrisă **de Vasile Alecsandri** și publicată pentru întâia dată, la Iași, în numărul 51 al revistei „Steaua Dunării”, însoțește de atunci marele eveniment.

